

Наші космічні прижиттєві мандри

В. Чабан, проф.

Національний університет "Львівська політехніка"

Abstract. In the paper is proposed the simple for-mula of calculation of distance, that is overcome by a man for the occurring during one's lifetime in intricate celestial motions: round the rotation the Earth axis, round the Sun, round the center of Galaxy and in the process of expansion of the Universe from time of the Large Explosion.

Key words: distance, lifetime, the Earth axis, Sun, center of Galaxy, expansion of the Universe.

Вступ. По-грецьки кажуть *panta rey* – усе рухається. А раз так, то й ми рухаємося. Тож постає питання: які відстані ми долаємо у світових просторах за час нашого перебування у стані життя свідомого. Не кажу за всіх, але мислячу людину це повинно зацікавити. Бо наше свідоме жалюгідне переміщення поверхнею Землі, або як завгодно близько від неї, є величиною завідомо мізерною, яку навіть не можна співставляти. З усієї множини наших рухів ми виділимо чотири.

1. Рух навколо земної осі.
2. Рух разом із Землею навколо Сонця.
3. Рух разом із Сонцем навколо центра Галактики.
4. Рух у процесі розширення Всесвіту від часу Великого Вибуху.

Про рух у метagalacticному процесі не говоритимемо, бо тут є ще багато невизначеностей. Таким чином предметом нашої зацікавленості буде сумарний рух за названими чотирма "маршрутами".

Теоретична частина. Припущення: еліптичні орбіти руху небесних тіл вважатимемо коловими (визначальна галактична практично такою і є!). Це припущення мало що впливає на кінцевий результат, але значно спрощує подальші розрахунки.

1. Розглянемо сперш річний шлях навколо земної осі, зумовлений обертанням нашої планети.

Вихідні дані:

$$c = 0,299793 \cdot 10^6 \text{ км/с} \text{ – швидкість світла у вакуумі;}$$

$$1 \text{ св.р.} = 9,4608217 \cdot 10^{12} \text{ км – світловий рік у км;}$$

$$R_E = 6371,004 \text{ км – середній радіус Землі;}$$

$$\varphi = 49,80 \text{ – умовна географічна широта;}$$

$$T_E = 365,253636 \text{ днів – зоряний рік у днях;}$$

$$T_S = 0,315579 \cdot 10^8 \text{ с – зоряний рік у секундах.}$$

Річний маршрут за першим рухом становитиме

$$L_E = 2\pi R_E \cos \varphi T_E = 0,014621 \cdot 10^9 \cos \varphi \text{ км/рік. (1)}$$

За умови конкретної широти відстань (1) буде

$$L_E = 0,0094372 \cdot 10^9 \text{ км. Її долаємо зі швидкістю}$$

$$v_E = L_E / T_S = 0,30 \text{ км/с. (2)}$$

2. Розглянемо річний шлях навколо Сонця разом із Землею.

Вихідні дані:

$$v_S = 29,76 \text{ км/с – орбітальна швидкість Землі.}$$

Річний маршрут за другим рухом буде

$$L_S = v_S T_S = 0,939163 \cdot 10^9 \text{ км/рік. (3)}$$

3. Розглянемо річний шлях навколо центра Галактики разом із Сонцем.

Вихідні дані:

$R_G = 0,265 \cdot 10^5 \text{ с.р.} = 0,250712 \cdot 10^{18} \text{ км. – середня відстань Сонця до центра Галактики у св. роках і км;}$

$T_G = 0,2 \cdot 10^9 \text{ р.} = 0,283825 \cdot 10^{18} \text{ с – період обертання Сонця навколо центра Галактики в роках і секундах.}$

Річний шлях за третім рухом обчислюємо так

$$L_G = 2\pi R_G \cdot 1 \text{ р.} / T_G = 7,87634 \cdot 10^9 \text{ км. (4)}$$

Його долаємо зі швидкістю

$$v_G = L_G / T_S = 249,58 \text{ км/с} \approx 250 \text{ км/с. (5)}$$

4. Нарешті розглянемо річний шлях у процесі розширення Всесвіту.

Вихідні дані:

$$v_0 = 70,00 \text{ км/с – швидкість розширення тепер.}$$

Річний маршрут за четвертим рухом буде таким

$$L_0 = v_0 T_S = 2,2091 \cdot 10^9 \text{ км/рік. (6)}$$

Сумарна відстань річного руху буде

$$L = L_E + L_S + L_G + L_0 = (11,0246 + 0,0146 \cos \varphi) \cdot 10^9 \text{ км/рік. (7)}$$

З достатньою точністю (до четвертого знака) формула (7) спрощується

$$L = 11,03 \cdot 10^9 \text{ км/рік} \approx 11 \cdot 10^9 \text{ км/рік. (8)}$$

Щоб знайти умовну усереднену постійну швидкість нашого руху, достатньо додати швидкості на заданому часовому інтервалі, або сумарну відстань розділити на час

$$V = L / T_S = v_E + v_S + v_G + v_0 = 349,64 \text{ км/с. (9)}$$

Прижиттєва просторова космічна дорога людини з достатньою точністю становить

$$L_{\Sigma} = Lt = 11t \cdot 10^9 \text{ км, (10)}$$

де t – прожитий час у роках.

Висновок. Будь-яка точка земної поверхні за зоряний рік у складних космічних просторових рухах долає відстань, що приблизно дорівнює 11 млрд. км з усередненою швидкістю біля 350 км/с.

[1]. Климишин І. А., Крячко І. П. Астрономія. - К.: "Знання України", 2003, 190 с.